

SWEDSECS DISCIPLINNÄMND

BESLUT 2020-03-12
2020:08SwedSec Licensiering AB
Licenshavaren**BESLUT**

Disciplinnämnden meddelar licenshavaren en varning.

SKÄLBakgrund

Licenshavaren är anställd som privatrådgivare hos ett anslutet företag och innehavare av aktiv licens hos SwedSec Licensiering AB ("SwedSec").

Företaget har anmält att licenshavaren dels ändrat en lånekalkyl och lagt till felaktiga uppgifter, dels beviljat en kredit som överskred hans kreditbeviljningsrätt.

Med hänvisning till företagets anmälan har SwedSecs disciplinutskott överlämnat ärendet till disciplinnämnden och föreslagit att nämnden meddelar licenshavaren en varning.

Företaget har anfört i huvudsak följande:

Anmälan avser två separata händelser under sommaren 2019 i samband med kreditförfrågningar från två olika kunder.

I det första ärendet visade de ekonomiska förutsättningarna för den kalkyl på vilken företaget beräknar en kunds kreditvärdighet, att kunden inte hade ekonomiska förutsättningar för att beviljas krediten. I syfte att säkerställa att kunden ändå skulle beviljas kredit genomförde licenshavaren tillägg till de uppgifter som kunden uppgett. Tilläggen förbättrade kalkylen och ändrade därmed utfallet från negativt till positivt. Agerandet medförde att licenshavaren kunde bevilja krediten till kunden och vidarebefordra denna till företagets backoffice för utbetalning. Därefter meddelade licenshavaren kunden att krediten hade beviljats. Företaget anser, till skillnad från licenshavaren, att det av honom lämnade beskedet till kunden via e-post "Jag beviljar höjningen på huslånet" är ett tydligt besked ur kundens perspektiv.

Enligt företagets regler ska backoffice genomföra vissa kontroller av kreditansökningar innan utbetalning. När backoffice vid utförandet av en sådan kontroll ställde kompletterande frågor om kreditärendet uppgav licenshavaren att han ”fuskat med kalkylen”. Ärendet lyftes då till företagets kreditdelegation som avslog kreditansökan. Med anledning av att kunden kontaktade företaget tog kreditdelegationen upp ärendet igen och beslutade att bevilja krediten, eftersom kunden vid en närmare granskning och efter vissa åtgärder uppfyllde kraven för att beviljas kredit i enlighet med interna och externa regler samt med beaktande av god kreditgivningssed.

I det andra ärendet ansökte kunden om kredit med en blancode på 295 000 kr. Licenshavarens beviljningsrätt för blancodekrediter uppgick vid tillfället till 250 000 kr. Trots detta beviljade han ändå krediten. Ärendet skickades till företagets backoffice för utbetalning, varvid det upptäcktes att blancodelet överskred licenshavarens beviljningslimit. Backoffice beslutade att ärendet skulle stoppas och att krediten inte skulle betalas ut. Ärendet lämnades härefter, i enlighet med företagets regler, över till företagets verkställande direktör, som delegerade ärendet till behörig beslutsinstans och krediten beviljades i enlighet med företagets kreditregelverk och god kreditgivningssed.

Regelöverträdelserna avser *dels* att licenshavaren medvetet ändrat kalkylen med felaktiga uppgifter och meddelat kunden att krediten var beviljad innan formellt beslut var fattat, *dels* att licenshavaren har beviljat en kredit som överskred hans beviljningsrätt. Företaget ser mycket allvarligt på händelserna och har tilldelat licenshavaren en skriftlig varning. Han har även förlorat sin beviljningsrätt avseende krediter.

Licenshavaren har medgett att kreditärendena innehöll vissa brister. Han har via sitt ombud anfört i huvudsak följande:

Företagets beskrivning av de två ärendena är i stora drag korrekt.

Den kund som är aktuell i det första ärendet har en närstående som behöver lugn omkring sig. Kunden flyttade därför och köpte i samband därmed ett hus för vars finansiering han tidigare har beviljat kredit. Han hade också tidigare beviljat kunden ett blancelån. – I det aktuella kreditärendet ville kunden låna cirka 150 000 kr till en bil. Han var dock tvungen att neka kunden detta, eftersom underskottet i kalkylen blev alltför stort. Kunden frågade om det var möjligt att låna på huset för att betala av det tidigare blancelånet och få pengar över till bilen. Han gjorde en ny kalkyl och noterade att det skulle bli ett mindre underskott. Pengarna skulle ändå inte räcka till en bil, vilket han informerade kunden om. Kunden nämnde då att dennes familj skulle hjälpa till att finansiera resterande del. Han tänkte då, att eftersom kunden fick bidrag från Försäkringskassan och sin familj, var han säker på att företaget skulle ställa upp på lånet trots en negativ kalkyl. Han sa till kunden att ”det här kommer nog företaget att ställa upp på”. Han har också uttryckt följande ”Jag beviljar höjningen på huslånet. Jag börjar med ärendet när du löst det andra lånet”. Det var möjligen otydligt och

slarvigt uttryckt men det skulle inte tolkas som ett bindande besked om att lånet skulle beviljas.

Beloppsmässigt såg kalkylen ut enligt följande: Huset var värderat till 625 000 kr vilket innebar att det fanns möjlighet att låna 90 000 kr. Detta skulle resultera i att blancolånet skulle bli löst och företaget skulle få full säkerhet för lånet. Totalt skulle överskottet bli 50 000 kr till att delfinansiera en bil. Kalkylen blev dock minus 712 kr. Han skickade ärendet till kreditdelegationen för att få lånet godkänt. Han var övertygad om att företaget skulle bevilja lånet eftersom det var fråga om en mindre avvikelse, kunden alltid skött sig och företaget skulle få full säkerhet i det nya lånet, men företaget sa nej till detta. För att få lånet godkänt agerade han med hjärtat och skickade in lånet till backoffice och lade till ett bidrag till dottern för att kalkylen skulle gå ihop. När handläggaren på backoffice upptäckte det ville inte företaget betala ut lånet.

Han kontaktade vice verkställande direktören och förklarade att han tänjt på reglerna och ömmade för kunden och kundens barn. Han ringde kunden för att meddela att företaget inte skulle bevilja lånet och att kunden kunde kontakta vice verkställande direktören för närmare information. Det var då som företaget ändrade sig och beslutade att bevilja lånet trots negativ kalkyl, på samma nivå som företaget tidigare sagt nej till.

Det andra ärendet fick han ta över från en kollega, som hade träffat kunden vid ett tidigare tillfälle. Kunden och kollegan hade då bestämt att kunden skulle värdera sin fastighet i syfte att få ett lån. I samband med att kollegan skulle gå på semester informerades han om ärendet och om att kunden skulle komma in med en värdering och att lånet därefter skulle läggas upp. Under sommaren var kontoret bemannat med bara två personer, vilket medförde att det var väldigt stressigt vissa dagar. Ett par dagar innan han själv skulle gå på semester kom kunden in med värderingen. Han förberedde lånet och skickade in det till lånesystemet. Han missade då att blancodelen av lånet översteg hans kreditlimit. I företagets system finns inga varningar som säger till när blancodelen blir för stor. Väl inne i lånesystemet upptäcktes dock att blancodelen var för stor vilket fick till följd att ärendet gick tillbaka. Hans kollega har en högre kreditlimit än vad han har och lånet beviljades av kollegan när denne kom tillbaka från semestern. Han har inte medvetet försökt att få igenom lånet genom att överskrida sin limit.

I båda ärendena har kunderna senare fått de sökta lånen beviljade av företaget. Varken företaget eller kunderna har drabbats av någon skada. Företaget har full säkerhet för lånen och kunderna har fått sina lån. Med anledning av händelserna har han fått sig en ordentlig tankeställare. Han kommer att arbeta mot att det inte ska vara några brister i kreditgivningens framöver. Det saknas därför skäl att meddela påföljd.

Överväganden

Ingen av parterna har begärt muntlig förhandling. Disciplinnämnden har tagit del av handlingarna i ärendet.

Disciplinnämnden gör följande bedömning.

Det är ostridigt att licenshavaren i det första kreditärendet medvetet i kreditkalkylen lagt till en felaktig uppgift vilket fått till följd att utfallet av kalkylen ändrades från negativt till positivt. Det är vidare ostridigt att han i det andra kreditärendet har överskridit sitt kreditmandat. Licenshavarens agerande strider mot företagets kreditregler, vilka grundas på lag och Finansinspektionens föreskrifter.

Det är även klarlagt, att licenshavaren i det första kreditärendet meddelat kunden att han beviljat en höjning av huslånet och att handlingarna skulle skickas till kunden. Utredningen visar att licenshavaren inte varit sanningsenlig mot kunden. Hans agerande strider därmed mot de grundläggande krav på sanningsenlighet som måste ställas på en licenshavare. Handlandet är även i strid med företagets regler om anställdas förhållningssätt avseende hög etisk standard, professionalism och tydlig kommunikation i kundrelationen, vilka grundas bl.a. på Svenska Fondhandlareföreningens vägledning till etiska riktlinjer i värdepappersinstitut.

Överträdelserna är av allvarlig art, men disciplinnämnden delar utskottets uppfattning att en återkallelse av licensen framstår som en alltför ingripande åtgärd och att disciplinpåföljden i stället bör bestämmas till en varning.

På disciplinnämndens vägnar

Ann-Christine Lindeblad

I nämndens beslut har deltagit justitierådet Ann-Christine Lindeblad, bolagsjuristen Mats Beckman, civilekonomen Ragnar Boman, direktören Carl-Johan Högbom och justitierådet Kristina Ståhl.